

RPG-distrikt Småland-Öland

Nätverket
**”KPR lyssnar
på oss!”**

Upphandlingsmyndigheten har presenterat en vägledning till hjälp vid upphandling av hjälpmedel och välfärdsteknik. I vissa delar av upphandlingen är det viktigt att brukare och så kallade brukarorganisationer är delaktiga.

Upphandling kan vara en komplicerad fråga, där det kan finnas ett omfattande regelverk att ta hänsyn till. Samtidigt är det viktigt att de som använder hjälpmedel och välfärdsteknik är involverade. Den tekniska utvecklingen går snabbt. Det finns en hel del kommersiella intressen som vill vara med. Inte minst av det skälet är det särskilt viktigt att kritiskt granska det som erbjuds.

Vägledning vid upphandling – var kritisk!

Nedanstående text är hämtad från hämtad från Upphandlingsmyndighetens presentation av vägledningen.

Den demografiska utvecklingen med en ökande andel äldre befolkning innebär att nya strukturer och lösningar inom vård och omsorg behöver utvecklas. Idag är cirka 10 procent av Sveriges befolkning, varav många äldre, i sin vardag beroende av hjälpmedel för det dagliga livet. De traditionella hjälpmedlen blir alltmer digitala och välfärdsteknik får en allt större roll för personer med funktionsvariationer. Hjälpmedel och välfärdsteknik kommer brukare och patienter tillhanda på olika sätt.

- Vi visar att upphandling som används på rätt sätt, kan utgöra ett strategiskt verktyg och till och med fungera som motor, säger Therese Hellman, ansvarig för vård och omsorg på Upphandlingsmyndigheten.

Vägledningen ska vara ett stöd för kommuner och landsting så att tjänstemän och beslutsfattare ges valmöjligheter och kan främja utvecklingen på området. Den ska också stötta vid upphandlingar av hjälpmedel och välfärdsteknik.

Vägledningen har tagits fram med hjälp av representanter från brukar- och branschorganisationer, referensgruppsdeltagare från Socialstyrelsen, Myndigheten för delaktighet, Sveriges kommuner och landsting, region Skåne, Eskilstuna kommun, Landstinget Dalarna och Stockholms läns landsting.

Enligt Therese Hellman finns många utmaningar på området och hon tror att vägledningen kommer att fylla en viktig funktion.

-De äldre blir allt fler. På grund av det måste nya strukturer och lösningar inom vård och omsorg utvecklas.

Andra utmaningar för kommuner och landsting är att öka de enskildas möjligheter att involveras i processen inför upphandlingar och att genom upphandling främja utvecklingen av nya produkter.

Utdrag ur skriften om upphandling

Skapa delaktighet!

För att undersöka behov kan lämpliga metoder vara:

► Fokusgrupper

En grupp brukare diskuterar och samtalar utifrån ett förutbestämt ämne, exempelvis anhörigstöd. Lämpar sig väl om kunskap om målgruppens behov vill utforskas.

► Testpaneler

En grupp brukare får testa ett verktyg/hjälpmiddel under en period och ange hur det fungerar.

► RFI (Request for information) till intresseorganisationer

RFI riktar sig oftast till leverantörer, men det finns exempel på kommuner som använt denna form till intresseorganisationer.

Hur kommer en upphandling på området att påverka verksamheten?

I vissa situationer är en lyckad introduktion av nya lösningar avgörande för utfallet. Införande av ny teknologi kan innebära att verksamhet behöver förändras, utvecklas eller anpassas. Genom att se till hela verksamhetsprocessen vid upphandling ökar förutsättningarna för att resultatet motsvarar verksamhetens behov och ger förväntade kostnadsbesparingar. Information, utbildning och stöd till såväl brukare, anhöriga som omsorgspersonal vid implementering behöver planeras redan i inledningsskedet. Erfarenheter har visat att det framförallt är anhöriga och omsorgspersonal som är tveksamma till välfärdsteknik. En väl planerad implementering kan minska risken för att en satsning på ny teknik inte faller väl ut på grund av motstånd och handhavandeproblem, snarare än att tekniken i sig inte är bra.

Läs mer:

Upphandling av hjälpmedel och välfärdsteknik, Vägledning nr 1 2017, Upphandlingsmyndigheten.se

Ur ett RPG-perspektiv

I de kommuner där exempelvis pensionärsföreningar varit delaktiga vid upphandling har det gått betydligt lättare att genomföra förändringar än i de sammanhang där endast tjänstemän hanterat detta område.

Samtidigt kan upphandlingen vara styrt av regelverk som kan uppfattas som komplicerat för den som är lekman.

Vid en utbildningsdag för RPG presenterades ett material om samverkan som bygger på en forskning från Umeå universitet. Materialet har titeln "Samverkan genom pensionärsråd och äldreåd eller marknadsanpassad affärsangelägenhet?".

Beställs gärna materialet genom att kontakta curt.karlsson@folkbildning.net.